

nihče ne zmeni, če morda eden ali drugi reče, da ni z vsem zadovoljen, da to ali drugo reč ne potrdi.

Čujmo torej, kam ta stranka gleda in kam koraka. Pred vsem zahtevajo, da mora naše cesarstvo zmirom z Nemčijo sklenjeno ostati in da se mora še bolj trdno na Nemčijo privezati. Ta beseda se pa nam Slovencem že ne dopade. Mi redimo svoje vojake za svojo lastno brambo, ne pa za to, da bi vedno le Nemčijo varovali in branili. Nemčija je pod prusko oblastjo, Prusi ali Prajzi pa še nikoli niso bili naši odkritosrčni prijatelji, največkrat le naši zakleti sovražniki. Kdor se hoče o tem prepričati, naj le bere zgodovino t. j. zgodbe starih časov noter do leta 1866. Zakaj bi morali ravno mi Nemčijo varovati in zakaj bi morali mi ravno pod njenim varuštvom biti? Če bi bila Avstrija preslaba, mora našemu svetlemu cesarju na prosto voljo dano biti, katerega cesarja da hočejo na pomoč poklicati. Francoz in Rus sta tudi močna, in če bi teh eden našemu pomagal, se mu tudi ni treba nič bati.

Naši nemški narodnjaki hočejo Avstrijo nekako pod nemško oblast spraviti; kajti le Nemčija jim je pri srcu, zato hočejo, naj bi bili naš cesar nekako nemškemu podložni; in naj bi ne smeli z nobenim drugim v zvezo stopiti, kakor le z Nemčijo. To je pa razžaljenje za našega cesarja in za nas vse prave Avstrijance; kajti mi nočemo, da bi bili naš cesar kateremu drugemu podložni, oni morajo ostati čisto sam svoj neodvisni gospodar, da stopijo v zvezo s komur hočejo. Sicer so pa to prazne sanje naših nemškutarjev; kajti pri cesarskem dvoru imajo bolj modre svetovalce, kateri bodo že vedeli, na katere duri jim je potrkati, kedar bodo kako pomoč potrebovali.

Nadalje zahtevajo nemški nacionalci, da mora Avstrija braniti Nemce zoper »hude« Slované in da mora v prvi vrsti le za Nemce skrbeti. Prvo je smešno, ker mi Slovani Nemcem itak nič hudega nočemo in nič žalega ne storimo; drugo je pa krivično; kajti država mora skrbeti za vse národe, ne samo za Nemce. Priden oče, ki ima več otrok, bo na vse gledal in za vse skrbel; ako katerega zanemarja, da zbolí ali se popači, je le očetova škoda, ker mu to napravi sitnosti in stroške. Nemcev je v Avstriji premalo, da bi mogli sami vse davke plačevati in vse vojake dajati; na slabih nogah bi bila naša država, ko bi se opirala samo na Nemce. Zato skrbijo svetli cesar, da vse národe pri moči ohranijo, posebno Slované, ki dajejo več ko polovico vseh vojakov.

Kaj pa pravijo nemški nacionalci o veri? Oni obetajo, da vere ne bodo več napadali. Duhovnike bodo pa še naprej grizli, kajti oni zatrjujejo, da s »klerikalno« t. j. duhovniško stranko nočejo nič prijaznosti in vzajemnosti imeti. Da ti ljudje niso krščanskega duha, spoznamo posebno še iz tega, ker pravijo, da morajo šole take ostati, kakor so zdaj, namreč da duhovščina ne sme čez šole nobene oblasti imeti, da šole ne smejo biti verske, ampak »proste«, to je, brezverske v tem smislu, da se razum dveh ur krščanskega nauka v drugih šolskih urah ne sme nič govoriti o božjih rečeh in krščanskih dolžnostih. S tako šolo se pa nemškim kmetom ne bodo prikupili, kajti tudi nemški kmetje hočejo imeti krščansko šolo, dobro vedoči, da le krščanska izreja v mladosti rodi pridne gospodarje ter poštene, pokorne, trezne in zadovoljne posle.

Upati torej smemo, da se nemško-národna stranka med nemškim kmečkim ljudstvom ne bo preveč ukoreninila, kajti kmečko ljudstvo je verno; svoje glavne kričače ima ta stranka le po mestih; pa tam se ljudje radi po vetru obračajo; morda ne bo dolgo, da se oglasi spet kak nov prerok, in meščani bodo potem za tistim leteli. Zato pa mi te nemške nacionalne

stranke nič kaj ne obrajtamo; naj govorijo in prerokujejo kar hočejo, saj so samo preoblečeni liberalci.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Razborju nad Sevnico.

„Kratka je vojska, a večna je krona“.

Te resnične besede nedosežne, prekrasne pesmi doné nam še vedno v ušesih in bodo odmevale še poznih let v naših srcih; kajti ljubi Bog se je milostno ozrl tudi na nas zapuščene gorske prebivalce ter oblagodaril nas s svetim misijonom od dne 30. maja do dne 8. junija. Resnično, blaženi so bili dnevi in le prehitro so prešli, ko so apostolsko vneti č. gg. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju zbirali nas z gorečo svojo besedo v svetišču domače farne cerkve.

Slovesnost so pričeli domači gospod župnik z ganljivim nagovorom pred Najsvetejšim, želeč, da bi te izvanredne prilike zveličanja in prejemanja obilnih, božjih milostij se udeležila cela fara. Pravičnej želji ustreglo je rado ljudstvo, katero je vse dni s sveto gorečnostjo predige č. gg. misijonarjev verno in zvesto poslušalo, spovednice kar oblegalo, ter se sv. maš pridno udeleževalo.

Da, zaupanje na priprošnje preblazene Device Marije, naj ona sprosi obilni sad svetega misijona, se je v polnej meri opravičilo: Uspeh je bil sijajen! Velikanska cerkev je bila prenatlačena spokornjencev, kateri so prubjeni britko obžalovali svoje zmote in na slovesen način prisegali zvestobo usmiljenemu Jezusu. Prihajali pa so ljudje tudi iz bližnjih in daljnih far.

Z eno besedo, ne da se lahko misliti bolj svečana, ganljivejša cerkvena slovesnost od ravno opravljene sv. misijona. Vam pa, preblagi č. gg. duhovni očetje, kakor tudi č. g. župniku povrni Bog toliko nam podeljenih dušnih dobrot stoterno in usliši iz globočine srca kipeči vzdih:

„Naj opominja in vselej nas viža
Znamje presvet'ga misijonskega križa!“

Hvaležni farani.

Gospodarske stvari.

O mlatilnicah.

Mlatilnice so že precej razširjene, vendar v obče niso priljubljene, in navadno se toži, da se težko dajo goniti. Dostikrat pa mlatilnice tega niso krive, temuč delavci sami, ker ne vedo z njimi prav ravnati, in zato hočem o mlatilnicah nekaj napisati. Da mlatilnica veliko ali malo opravi, se težko ali lahko goni, je največ odvisno od tistega, ki snope vlaga, je snopje suho ali vlažno in kako se maže. Vlažna slama se prime na zobe in ne gre rada od »tromle«.

Mlatilnica se mora pogosto mazati, in najbolje je polovica laškega in polovica petroleja, vkup zmešana. Osi v ležišču in posebno ove ljuknjice, kjer se olje vliva, se morajo večkrat masčobe in prahu osnažiti in paziti, da se os ne užge; vroče osi se močno ogulijo in poškodujejo. Mlatilnice tudi delavci večkrat nalašč kaj poškodujejo, češ, kaj bi se s strojem mučili in delo prehitro opravili, ter nalašč stroj vseh sitnostij dolžijo, da se potem v kak kot spravi, kjer leta in leta nerabljen leži v gospodarjevo škodo.

Mlatilnica mora trdno stati, se ne sme celo nič majati, in če jo nerodni delavci gonijo ter sem ter tjo

gugajo, se mora od zgoraj s koli pritrčiti, ker to je od velike važnosti, da ravno in trdno stoji, da čisto zmlati in se kak del ne poškoduje. Ko se začne mlatiti, se mora pogledati, če čisto mlati ali če je treba pokrivalo višje ali nižje pritrčiti, in pri pritrjevanju je paziti, da se na obeh straneh enakomerno napravi, da se zobi ne drgnejo.

Če med snopjem v zobe kak kamen pride in kak zob skrivi, se mora mlatilnica brž ustaviti ter skrivljeni zob zravnati ali pa z novim zmenjati; kajti pri vsaki mlatilnici bi moralo nekaj zob pripravljenih biti. Eden skrivljen zob more veliko škode napraviti. Zobe na kolesih mazati je potrata. Dobro ročne mlatilnice, katere se morejo tudi na vitlo, vodno ali parno moč porabiti, stanejo zdaj okoli 60 gld., položno vitlo za enega do dva konja pa 70 gold.

Z dobrim prepričanjem smem vsakemu večjemu posestniku svetovati, kateremu je le mogoče in ima potreben prostor, da si oskrbi mlatilnico z vitlom; vodena moč je pa najboljša, kdor si jo zamore v ta namen ukoristiti. Z mlatilnico, ki se z vitlom goni, se lahko en dan toliko opravi, kar bi dva mlatiča s cepci 5—6 dnij omlatila, in priročno je tudi, da se lahko kar z voza jemlje in se prostor za zlaganje snopja ne potrebuje. Da se pa drob in slama od zrnja očisti, so mlinci, katere izdeluje Karl Lasz & Comp. v Gradcu, najboljše. Ti mlinci sčistijo tudi vsako drugo zrnje in stanejo 50 gold.

Nam kmetom je znano, kako težavno in mudno je deteljne pleve zmlatiti. Z mlatilnico se pa lahko, posebno če je primerna naprava za deteljno mlatev, v kratkem času iz plev izmlati. Pri ročnih mlatilnicah je dobro, da se lažje goni mahalno kolo. Kakor je pri vsakem stroju potrebna previdnost, da se nesreča ne zgodi, tako je posebno pri mlatilnicah in vitlih se treba skrbno varovati; kajti vsled neprevidnosti ali pijansčine se je pri mlatilnicah že mnogo nesreč pripetilo. Zato večkrat kakega gospodarja slišimo tožiti in praviti, da bi si rad kupil vitlo, ker ročne mlatilnice nihče rad ne goni, pa boji se nesreče; kajti še bi se utegnila komu kaka nesreča prigoditi, bi moral veliko plačevati itd. Če bi se res utegnila pri vitlu kaka nesreča zgoditi, ne bo treba tebi stroškov za nesrečnega trpeti; če se ne motim, v takem slučaju plača vis. deželni odbor, ker je sklenil z neko zavarovalno družbo pogodbo; in premija se plača iz deželnega zaklada, da se potem za ponesrečenca skrbi.

F. P—k.

Ne zanemarjajte jalovine!

Kje je uzrok, da se na daleč okrog po naših deželah živinoreja tako slabo obnaša, čeravno obračajo mnogovrstne družbe in država sama prav veliko pozornost in mnogo denarja v povzdigo domače živinoreje? Nekaj uzroka je gotovo pri tem, da se mlada živina ali jalovina skoraj povsod zanemarija, premalo oskrbuje. Volom in kravam se se polaga po pravici, a mladiči gonijo se poleti in do pozne jeseni le na pašo, v hlevu pa ne najdejo drugega, kakor prazne jaslje. Kaj ne, na oguljenih pašnikih in na praznem strnišču ne dobiva tele onih snovij v obilici, katere so potrebne, da se mladi organizem, mlado telo vsestransko razvija. Ko pride zima, skrbi se za starejšo živino, ki prinaša ta ali oni hasek, a tele je zadnje. Malo slamce in zjedi, pa naj živi. Ne bode izbirljivo, ampak vsega navajeno in z malim zadovoljno, poreče ta ali oni gospodar. Pa le poglej tako zanemarjeno živinče spomladi! Želodec in čreva so mu skrčena, da se v redu še nasititi ne more. Vse je mršavo, trebušasto, prava pokveka in strašilo. Dolgo traja, predno se obredi, da je komu podobno. Se-li na ta način ne potratí več klaje, kakor se je prihranilo z nespametnim štedenjem po zimi? Torej

gospodarji, ki hočete kedaj imeti v svojem hlevu lepo živino, katero vsakomur s ponosom pokažete, skrbite tudi pošteno in v pravi meri za teleta!

Sejmovi. Dne 27. junija pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Dne 30. junija v Zrečah, Gomilici, pri Sv. Petru pri Radgoni, na Spod. Polskavi, pri Sv. Bolfenku v Slov. gor., v Reichenburgu in Sromljah. Dne 1. julija v Lučanah in na Ptujju. Dne 2. julija v Petrovčah, na Tinskem, Polenšaku, v Radgoni, v Št. Ilju pod Turjakom, na Ptujski gori in v Remšniku. Dne 3. julija v Mariboru (tudi za konje).

Dopisi.

Iz Ptujja. (Slov. pevsko društvo.) Da se osiguri umetniški uspeh letošnjega velikega pevskega koncerta na dan Velike maše v Brežicah, sklenil je odbor »Slov. pevskega društva v Ptujju« najti spretnega kapelnika za pevske skušnje, skupno pevsko skušnjo in koncert sam, ter je določil za zdaj Ljubljano, Brežice, Celje in Ptuj, kjer se bodo vršile prve dni meseca avgusta skupne pevske skušnje posameznih pevskih skupin v navedenih okrajih. Pri določitvi dneva in ure za pevske skušnje v Brežicah in Celju se hoče odbor kolikor mogoče na dotične krajevne razmere in druge ugodnosti, ki bi prijale prizadetim spoštovanim pevkam in pevcem, blagovoljno ozirati, zato želi, da se pevci dogovoré, ter se mu kmalu in pravočasno gledé dneva in ure za skupne pevske skušnje od poklicane strani iz Celja in Brežic najprilicnejše nasvetuje. — Spoštovanim gospodom poverjenikom in nekaterim občeznanim rodoljubom in prijateljem našega pevskega društva poslali smo »poziv« z nabiralno polo. Prosimo jih uljudno, naj se potrudijo in skrbé za to, da pridobé društvu za tekoče leto 1896. med slovenskim občinstvom dotičnega okraja mnogo udov; pri nabiranju društvenine ne bodite preveč tesnosrčni in strogi: »množina tudi izda, če ne teče, pa kaplja«. Tudi mali prostovoljni doneski (§ 23. društvenih pravil) se hvaležno sprejemajo. Nabiralne pole z denarjem vred naj se blagovolijo najdalje do 5. avgusta t. l. odboru v Ptujju vpslati.

Iz Celja. (Izlet) so napravile nedavno naše male deklice iz učilnice čč. šolskih sester iz Celja v Petrovče, kjer so imele sv. mašo in opoldanšnje kosilo, potem pa so šle po polju skoz manjše vasi na Lopato, kjer so se zabavale in veselile do večera. Od tam so se pripeljale na lojterskih vozeh do mraka v Celje. — To veselje, katero so marljive sestre že dalje obetale otrokom, če bodo »pridni«, prevzelo je nedolžna mlada srca tako, da so deklice, vračajoč se v Celje, tu pa tam prepevale lepe nedolžne pesmice, in kdo bi ne odobral, da so pozdravljale znane obitelji ob potu z navdušenimi »živeli«? Posebno pa je bilo milo slišati sprejem deklic pred učilnico, kjer smo jih čakali roditelji in starejši bratje in sestre. A isti nedolžni pozdrav »živeli« je segel nekemu nemškemu Celjanu tako v žolč, da je napisal res umazan dopis v »graško tetko«, po kateri so seveda posneli nekateri drugi listi, da je teh 400 malih deklic hotelo podaviti vse Nemce celjskega mesta. O ti grozoviti »živio«, kako se te bojé! Toda ne bo ga ne konec, tega usklika, dokler živé učenke čč. šolskih sester in učenke sedajšnjih učenk! Da bi pa deklice imele navado rimati in klicati »Slovenci smo svetniki, Nemci pa so biki«, kaj takega si more le izmisliti in med svet trobiti najpodlejša nemčirska duša.

Iz gornje Savinjske doline. (O požaru) pri g. Turnškemu v Nazarjih ste sicer že kratko poročali,